KONINKRIJK BELGIE

FEDERALE OVERHEIDSDIENST JUSTITIE

Voorontwerp van wet houdende invoeging van de bepalingen betreffende buitencontractuele aansprakelijkheid in het nieuw Burgerlijk Wetboek

FILIP, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Op de voordracht van de Minister van Justitie,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

De Minister van Justitie is ermee belast het ontwerp van wet, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze naam voor te leggen en bij de Kamer van volksvertegenwoordigers in te dienen:

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het Burgerlijk Wetboek

Art. 2

In het boek 5, titel 2, ondertitel 2, hoofdstuk 2 van het Burgerlijke Wetboek, ingevoegd bij de wet van … 2018, worden de hiernavolgende bepalingen ingevoegd:

"Afdeling 1. Inleidende bepalingen

Onderafdeling 1. Samenloop van vorderingen

ROYAUME DE BELGIQUE

SERVICE PUBLIC FEDERAL JUSTICE

Avant-projet de loi portant insertion des dispositions relatives à la responsabilité extracontractuelle dans le nouveau Code civil

PHILIPPE, Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, Salut.

Sur la proposition du Ministre de la Justice,

NOUS AVONS ARRETE ET ARRETONS :

Le Ministre de la Justice est chargé de présenter en notre nom et de déposer à la Chambre des représentants le projet de loi dont la teneur suit:

Chapitre 1er. Disposition générale

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Chapitre 2. Modifications du Code civil

Art. 2

Dans le livre 5, titre 2, sous-titre 2, chapitre 2 du Code Civil, inséré par la loi du … 2018, les dispositions suivantes sont insérées :

« Section 1ere. Dispositions introductives

Sous-section 1ère. Concours d' actions

Art. 5.141. Buitencontractuele aansprakelijkheid en andere rechtsgronden

Een vordering op grond van de buitencontractuele aansprakelijkheid staat een vordering op een andere rechtsgrond niet in de weg, tenzij het tegendeel volgt uit de wet of een contract.

Art. 5.142. Meerdere rechtsgronden van buitencontractuele aansprakelijkheid

Een vordering op grond van een van de bepalingen van dit hoofdstuk staat een vordering op grond van andere bepalingen ervan niet in de weg, tenzij het tegendeel volgt uit de wet of een contract.

Art. 5.143. Buitencontractuele en contractuele aansprakelijkheid

Indien een gebeurtenis tegelijkertijd de niet-nakoming van een contractuele verbintenis uitmaakt en leidt tot buitencontractuele aansprakelijkheid jegens de benadeelde medecontractant, kiest deze laatste of hij zijn vordering baseert op de contractuele dan wel de buitencontractuele aansprakelijkheid, tenzij deze keuzemogelijkheid wettelijk of contractueel uitgesloten is.

Ook indien de benadeelde vordert op grond van de buitencontractuele aansprakelijkheid, hebben voorrang de bijzondere op het tussen partijen bestaande contract toepasselijke wettelijke bepalingen en de contractuele bedingen, die betrekking hebben op de voorwaarden en gevolgen van de aansprakelijkheid, het verval of de verjaring van de vordering. Deze voorrang geldt niet bij schade ingevolge een aantasting van de fysieke integriteit.

Onderafdeling 2. Rechtspersonen

Art. 5.144. Gelijke behandeling van rechtspersonen en van natuurlijke personen

De bepalingen van dit hoofdstuk zijn van toepassing zowel op private en publieke rechtspersonen als op natuurlijke personen, tenzij het tegendeel volgt uit de wet of de

Art. 5.141. Responsabilité extracontractuelle et autres fondements juridiques

L’exercice d’une action sur le fondement de la responsabilité extracontractuelle n’empêche pas l’exercice d’une action basée sur un autre fondement, à moins que le contraire ne résulte de la loi ou d’un contrat.

Art. 5.142. Pluralité de fondements juridiques relatifs à la responsabilité extracontractuelle

L’exercice d’une action sur la base d’une des dispositions du présent chapitre n’empêche pas l’exercice d’une action basée sur d’autres dispositions de ce même chapitre, à moins que le contraire ne résulte de la loi ou d’un contrat.

Art. 5.143. Responsabilité contractuelle et extracontractuelle

Si un fait constitue à la fois l’inexécution d’une obligation contractuelle et un fait générateur de responsabilité extracontractuelle envers le cocontractant lésé, celui-ci choisit de fonder son action sur la responsabilité contractuelle ou extracontractuelle, à moins que ce choix ne soit exclu par la loi ou le contrat.

Même si la personne lésée fonde son action sur la responsabilité extracontractuelle, les dispositions légales particulières applicables au contrat en cause et les clauses contractuelles, qui concernent les conditions et les effets de la responsabilité, la déchéance ou la prescription, prévalent. Cette primauté n’est pas d’application lorsque le dommage résulte d’une atteinte à l’intégrité physique.

Sous-section 2. Personnes morales

Art. 5.144. Egalité de traitement des personnes morales et physiques

Les dispositions du présent chapitre s’appliquent tant aux personnes morales, privées et publiques, qu’aux personnes physiques, à moins que le contraire ne découle

toepassing ervan onverenigbaar is met de aard van de rechtspersoon.

Onderafdeling 3. Bijzondere wetten

Art. 5.145. Bijzondere wetgeving inzake aansprakelijkheid

De bepalingen van dit hoofdstuk doen geen afbreuk aan de specifieke aansprakelijkheidsregels waarin bijzondere wetten voorzien.

Afdeling 2. Grondslagen van de buitencontractuele aansprakelijkheid

Onderafdeling 1. Foutaansprakelijkheid

§ 1. De fout

Art. 5.146. Beginsel

Wie door zijn fout schade veroorzaakt aan een ander, is gehouden deze te herstellen.

Art. 5.147. Definitie

De fout is een tekortkoming aan een gedragsnorm die volgt uit de wet of aan de algemene zorgvuldigheidsnorm die geldt in het maatschappelijk verkeer.

Art. 5.148. Beoordelingscriteria

§ 1. Indien de gedragsnorm een welbepaald gedrag oplegt, maakt de schending ervan een fout uit.

§ 2. De tekortkoming aan de algemene zorgvuldigheidsnorm wordt beoordeeld in functie van het gedrag van een voorzichtig en redelijk persoon in dezelfde omstandigheden.

Hierbij kan meer bepaald rekening gehouden worden met:

- de aard en de omvang van de mogelijke schadelijke gevolgen;

de la loi ou que cette application soit incompatible avec la nature même de la personne morale.

Sous-section 3. Lois particulières

Art. 5.145. Lois particulières relatives à la responsabilité

Les dispositions du présent chapitre ne portent pas préjudice aux règles de responsabilité spécifiques prévues par des lois particulières.

Section 2. Fondements de la responsabilité extracontractuelle

Sous-section 1ère. Responsabilité pour faute

§ 1er. La faute

Art. 5.146. Principe

Quiconque cause, par sa faute, un dommage à autrui est tenu de le réparer.

Art. 5.147. Définition

La faute est un manquement à une règle de conduite qui résulte de la loi ou à la règle générale de prudence qu'il convient de respecter dans les rapports sociaux.

Art. 5.148. Critères d'appréciation

§ 1er. Dans le cas où la règle de conduite impose un comportement déterminé, la faute se déduit de la violation de cette règle.

§ 2. Le manquement à la règle générale de prudence s'apprécie par rapport au comportement qu'aurait eu une personne prudente et raisonnable dans les mêmes circonstances.

A cet effet, peuvent notamment être pris en considération :

- la nature et l'étendue des conséquences dommageables possibles ;

- de kosten en inspanningen nodig om de schade te vermijden;

- de stand van de wetenschappelijke kennis;

- de beste beschikbare technieken die geen onredelijke kosten meebrengen;

- de eisen van goed vakmanschap en goede beroepspraktijken;

- de beginselen van goed bestuur en goede organisatie.

§ 2. Gronden van uitsluiting van aansprakelijkheid

Art. 5.149. Overmacht

Er is geen aansprakelijkheid op grond van fout wanneer overmacht de persoon die de gedragsnorm overtreedt verhindert deze norm na te leven.

Overmacht is een gebeurtenis die zich voordoet onafhankelijk van de wil van de persoon die de gedragsnorm overtreedt en die deze niet kan voorzien noch vermijden.

Art. 5.150. Andere gronden van uitsluiting van aansprakelijkheid

§ 1. Er is geen aansprakelijkheid op grond van fout wanneer de persoon die de gedragsnorm overtreedt handelt ingevolge een onoverwinnelijke dwaling of onder een onweerstaanbare dwang, in een noodtoestand, in staat van wettige verdediging of op grond van een bevel van de wet of van een bevoegde overheid.

§ 2. Onoverwinnelijke dwaling vereist dat deze persoon handelt op grond van een onoverkomelijke verkeerde voorstelling van de feiten of het recht.

Onweerstaanbare dwang vereist dat hij handelt ingevolge een macht waaraan hij niet kan weerstaan.

- les coûts et efforts nécessaires pour éviter le dommage ;

- l'état des connaissances scientifiques ;

- les meilleures techniques disponibles à un coût qui n'est pas déraisonnable ;

- les règles de l'art et les bonnes pratiques professionnelles ;

- les principes de bonne administration et de bonne organisation.

§ 2. Causes d'exonération de la responsabilité

Art. 5.149. Force majeure

Il n'y a pas de responsabilité pour faute lorsqu'un cas de force majeure empêche celui qui viole la règle de conduite de respecter cette règle.

La force majeure est un évènement qui se produit indépendamment de la volonté de celui qui viole la règle de conduite et que celui-ci ne peut ni prévoir ni empêcher.

Art. 5.150. Autres causes d'exonération de la responsabilité

§ 1er. Il n'y a pas de responsabilité pour faute lorsque celui qui viole la règle de conduite agit à la suite d'une erreur invincible ou d'une contrainte irrésistible, dans un état de nécessité ou de légitime défense, ou sur la base d'un ordre de la loi ou d'une autorité compétente.

§ 2. L'erreur invincible suppose que cette personne agisse en fonction d'une représentation erronée et insurmontable des faits ou du droit.

La contrainte irrésistible suppose qu'elle agisse en raison d'une force à laquelle elle ne peut résister.

Hij handelt in een noodtoestand wanneer hij een belang vrijwaart dat aan een ernstig en dreigend gevaar is blootgesteld en waarvan de waarde hoger is dan van het belang dat hij prijs geeft.

Elle se trouve dans un état de nécessité lorsque, confrontée à une situation d'urgence, elle préserve un intérêt qui se trouve exposé à un danger grave et imminent et dont la valeur est supérieure à celle de l'intérêt qu'elle sacrifie.

Wettige verdediging vereist dat een aanranding of acute vrees voor een aanranding op personen of goederen een verdediging noodzaakt en deze verdediging in een redelijke verhouding staat tot de aanranding of de vrees.

La légitime défense suppose qu'une atteinte actuelle à des personnes ou à des biens ou une crainte sérieuse d'une telle atteinte impose l'usage de moyens de défense. Ces moyens de défense doivent être proportionnés à l'atteinte ou à la crainte qu'elle a suscitée.

Een bevel van de wet of van een bevoegde overheid neemt de aansprakelijkheid slechts weg indien een voorzichtig en redelijk persoon dit zou hebben opgevolgd.

Un ordre de la loi ou d'une autorité compétente n'exclut la responsabilité que si une personne prudente et raisonnable l'eût suivi également.

Art. 5.151. Toestemming van de benadeelde

Art. 5.151. Consentement de la personne lésée

Er is geen aansprakelijkheid op grond van fout wanneer de benadeelde geldig heeft toegestemd in de aantasting van belangen waarover hij kan beschikken.

Aucune responsabilité pour faute ne peut être engagée lorsque la personne lésée a valablement consenti à ce que l'on porte atteinte à des intérêts dont elle pouvait disposer.

Art. 5.152. Bewijslast

Art. 5.152. Charge de la preuve

Wie zich beroept op een grond van uitsluiting van aansprakelijkheid moet het bewijs ervan leveren.

Celui qui se prévaut d'une cause d'exonération de responsabilité doit en apporter la preuve.

Onderafdeling 2. Aansprakelijkheid van minderjarigen en geestesgestoorden

Sous-section 2. Responsabilité des mineurs et malades mentaux

Art. 5.153. Minderjarigen minder dan veertien jaar

Art. 5.153. Mineurs de moins de quatorze ans

De minderjarige die de leeftijd van veertien jaar niet heeft bereikt is niet aansprakelijk voor schade veroorzaakt door zijn fout of door een andere tot aansprakelijkheid leidende gebeurtenis.

Le mineur qui n'a pas atteint l'âge de quatorze ans n'est pas responsable du dommage causé par sa faute ou par tout autre fait donnant lieu à responsabilité.

Art. 5.154. Minderjarigen van veertien jaar of meer

Art. 5.154. Mineurs de quatorze ans ou plus

De minderjarige die de leeftijd van veertien jaar heeft bereikt is aansprakelijk.

Le mineur ayant atteint l'âge de quatorze ans est responsable.

De rechter kan echter de schadevergoeding waartoe hij deze veroordeelt matigen. Hij doet uitspraak naar billijkheid, rekening houdende met de omstandigheden en met de toestand van de bij het schadegeval betrokken partijen.

Le juge peut néanmoins modérer le montant de l'indemnité. Il statue selon l'équité, en tenant compte des circonstances et de la situation des parties concernées par le dommage.

De schadevergoeding kan niet kleiner zijn dan het bedrag waarvoor een verzekeraar de aansprakelijkheid effectief dekt.

L'indemnité ne peut pas être inférieure au montant pour lequel un assureur couvre effectivement la responsabilité.

Art. 5.155. Geestesgestoorden

Art. 5.155. Personnes atteintes de troubles mentaux

De geestesgestoorde is aansprakelijk voor schade veroorzaakt door zijn fout of door een andere tot aansprakelijkheid leidende gebeurtenis.

La personne atteinte de troubles mentaux est responsable du dommage causé par sa faute ou par tout autre fait donnant lieu à responsabilité.

De rechter kan echter de schadevergoeding waartoe hij deze veroordeelt matigen op de wijze bepaald in artikel 5.154, tweede en derde lid.

Le juge peut néanmoins modérer le montant de l'indemnité de la façon prévue à l'article 5.154, alinéas 2 et 3.

Onderafdeling 3. Aansprakelijkheid voor andermans daad

Sous-section 3. Responsabilité du fait d'autrui

§ 1. Foutloze aansprakelijkheid

§ 1er. Responsabilité sans faute

Art. 5.156. Aansprakelijkheid van de titularis van het gezag over minderjarigen

Art. 5.156. Responsabilité des titulaires de l'autorité sur les mineurs

De titularis van het gezag over de persoon van een minderjarige is aansprakelijk voor de schade waarvoor deze laatste zelf aansprakelijk is of zou zijn indien hij meer dan veertien jaar was.

Le titulaire de l'autorité sur la personne d'un mineur est responsable du dommage pour lequel ce dernier doit lui-même répondre ou devrait répondre s'il avait plus de quatorze ans.

Hij is verplicht deze aansprakelijkheid te verzekeren. De Koning bepaalt de voorwaarden voor deze verzekering.

Il est tenu d'assurer cette responsabilité. Le Roi fixe les conditions de cette assurance.

Art. 5.157. Aansprakelijkheid van aanstellers

Art. 5.157. Responsabilité des commettants

De aansteller is aansprakelijk voor de schade veroorzaakt tijdens en naar aanleiding van de uitoefening van zijn functie door zijn aangestelde, waarvoor deze laatste zelf aansprakelijk is of zou zijn indien zijn aansprakelijkheid niet door een bijzondere wettelijke bepaling werd beperkt of uitgesloten.

Le commettant est responsable du dommage causé pendant et à l'occasion de l'exercice de sa fonction par son préposé, dont ce dernier doit lui-même répondre ou devrait répondre si sa responsabilité n'était pas limitée ou exclue en raison d'une disposition légale particulière.

Art. 5.158. Aansprakelijkheid van rechtspersonen voor leden van bestuursorganen

De rechtspersoon is aansprakelijk voor de schade veroorzaakt door de niet ondergeschikte personen met een bestuursopdracht zoals de aansteller aansprakelijk is voor de schade veroorzaakt door zijn aangestelde.

Art. 5.158. Responsabilité pour des membres des organes de gestion des personnes morales

La personne morale est responsable du dommage causé par les personnes non subordonnées chargées de sa gestion de la même façon que le commettant pour son préposé.

§ 2. Weerlegbaar vermoeden van aansprakelijkheid

§ 2. Présomption réfragable de responsabilité

Art. 5.159. Aansprakelijkheid van personen belast met het toezicht op anderen

De persoon die op grond van een gerechtelijke of administratieve beslissing of van een contract ermee belast is de levenswijze van een ander op duurzame wijze te controleren en te organiseren, is aansprakelijk voor de schade waarvoor deze laatste zelf aansprakelijk is of zou zijn indien zijn aansprakelijkheid niet door een bijzondere wettelijke bepaling werd beperkt of uitgesloten.

Hij is echter niet aansprakelijk indien hij aantoont dat hij geen fout heeft begaan in het toezicht of dat er geen causaal verband is tussen de uitoefening van het toezicht en de schade.

Wie op basis van het eerste lid aansprakelijk kan worden gesteld, is verplicht deze aansprakelijkheid te verzekeren. De Koning bepaalt de voorwaarden voor deze verzekering.

Art. 5.159. Responsabilité des personnes chargées de la surveillance d’autrui

La personne qui est chargée, sur la base d’une décision judiciaire ou administrative, ou sur la base d’un contrat, de contrôler et d’organiser de manière durable le mode de vie d’une autre personne est responsable du dommage causé par un fait dont cette dernière doit répondre ou devrait répondre si sa responsabilité n’était pas limitée ou exclue en raison d’une disposition légale particulière.

Elle n’est toutefois pas responsable si elle démontre qu’elle n’a pas commis de faute dans la surveillance ou qu’il n’y a pas de lien causal entre l’exercice de la surveillance et le dommage.

Quiconque peut voir sa responsabilité engagée sur la base de l’alinéa 1er est tenu d’assurer cette responsabilité. Le Roi fixe les conditions de cette assurance.

Onderafdeling 4. Foutloze aansprakelijkheid voor zaken en dieren

Sous-section 4. Responsabilité sans faute du fait des choses et des animaux

Art. 5.160. Aansprakelijkheid voor gebrekkige zaken.

De bewaarder van een zaak is aansprakelijk voor de schade veroorzaakt door een gebrek van zijn zaak.

De bewaarder is de persoon die voor eigen rekening de macht van de leiding en controle heeft over de zaak. De eigenaar wordt vermoed de bewaarder van de zaak te zijn, tenzij hij bewijst dat de bewaring bij een ander berust.

Art. 5.160. Responsabilité pour les choses affectées d’un vice

Le gardien d’une chose est responsable du dommage causé par un vice de cette chose.

Le gardien est la personne qui, pour son propre compte, exerce le pouvoir de direction et de contrôle sur la chose. Le propriétaire est présumé gardien de la chose, à moins qu’il ne prouve qu’une autre personne en exerce la garde.

Een zaak is gebrekkig wanneer zij door een van haar kenmerken niet de veiligheid biedt die men in de gegeven omstandigheden redelijkerwijze mocht verwachten.

Art. 5.161. Aansprakelijkheid voor dieren

De bewaarder van een dier is aansprakelijk voor de schade die door een daad van het dier is veroorzaakt.

Artikel 5.160, tweede lid, is van toepassing op deze aansprakelijkheid.

Afdeling 3. Oorzakelijk verband

Onderafdeling 1. Basisregels

Art. 5.162. Algemeen beginsel

Schade wordt vergoed indien zij haar oorzaak vindt in een tot aansprakelijkheid leidende gebeurtenis. Dit is het geval indien de schade zich niet zou hebben voorgedaan zonder deze gebeurtenis of indien deze gebeurtenis de enige mogelijke verklaring is voor de schade.

Er is evenwel geen aansprakelijkheid indien het verband tussen deze gebeurtenis en de schade, dermate verwijderd is dat het kennelijk onredelijk zou zijn de schade toe te rekenen aan de persoon die tot schadevergoeding wordt aangesproken. Bij deze beoordeling kan in het bijzonder rekening gehouden worden met het onvoorzienbaar karakter van de schade in het licht van de normale gevolgen van de gebeurtenis en met de omstandigheid dat zij niet op betekenisvolle wijze heeft bijgedragen tot het ontstaan van de schade.

Art. 5.163. Samenloop met voldoende oorzaken

Een tot aansprakelijkheid leidende gebeurtenis die een oorzaak van de schade zou zijn indien een of meerdere andere gebeurtenissen die een voldoende oorzaak van de schade zijn, niet hadden plaatsgevonden, wordt beschouwd als oorzaak van de schade.

Une chose est affectée d'un vice si, en raison d'une de ses caractéristiques, elle ne répond pas à la sécurité qu'on peut raisonnablement en attendre compte tenu des circonstances.

Art. 5.161. Responsabilité pour les animaux

Le gardien d'un animal est responsable du dommage causé par un fait de cet animal.

L'article 5.160, alinéa 2, s'applique à cette responsabilité.

Section 3. Lien de causalité

Sous-section 1ère. Règles de base

Art. 5.162. Principe général

Le dommage doit être réparé si un fait générateur de responsabilité en est la cause. Tel est le cas lorsque le dommage ne serait pas survenu sans ce fait ou si le fait en question est la seule explication possible du dommage.

Toutefois, il n'y a pas de responsabilité si le lien entre le fait générateur de responsabilité et le dommage est à ce point étendu qu'il serait manifestement déraisonnable d'imputer ce dommage à celui auquel la réparation est demandée. Dans cette appréciation, il peut être tenu compte, en particulier, du caractère imprévisible du dommage au regard des conséquences normales du fait générateur de la responsabilité et de la circonstance que celui-ci n'a pas contribué de manière significative à la survenance du dommage.

Art. 5.163. Concours avec des causes suffisantes

Un fait générateur de responsabilité qui serait une cause du dommage si un ou plusieurs autres faits générateurs qui constituent eux-mêmes une cause suffisante du dommage n'étaient pas survenus, est considéré comme une cause de celui-ci.

Onderafdeling 2. Meerdere oorzaken. Aansprakelijkheid voor het geheel

Art. 5.164. Gemeenschappelijke fout

Indien een gemeenschappelijke fout van meerdere personen oorzaak is van eenzelfde schade, zijn deze allen hoofdelijk aansprakelijk voor deze schade.

Art. 5.165. Samenloop van tot aansprakelijkheid leidende gebeurtenissen

Indien meerdere afzonderlijke fouten of andere tot aansprakelijkheid leidende gebeurtenissen waarvoor verschillende personen moeten instaan, oorzaak zijn van dezelfde schade, zijn deze personen *in solidum* aansprakelijk.

Art. 5.166. Helpen en aanzetten

Wie een ander helpt of aanzet om een fout te begaan, is met deze andere *in solidum* aansprakelijk voor de door deze fout veroorzaakte schade.

Art. 5.167. Collectieve fout

Indien meerdere personen deelnemen aan eenzelfde foutieve activiteit die de oorzaak is van schade, zijn deze personen *in solidum* aansprakelijk, ook al staat niet vast wie de schade heeft veroorzaakt.

Onderafdeling 3. Samenloop van meerdere oorzaken. Proportionele aansprakelijkheid

Art. 5.168. Verlies van een kans

Indien een tot aansprakelijkheid leidende gebeurtenis een waarschijnlijke oorzaak is van de schade, terwijl er zonder deze gebeurtenis een reële kans was dat de schade zich niet had voorgedaan, heeft hij recht op vergoeding van zijn schade in de verhouding tot de waarschijnlijkheid waarmee deze gebeurtenis de oorzaak was van de schade.

Art. 5.169. Afzonderlijke gebeurtenissen. Onzekerheid omtrent de identiteit van de veroorzaker

Sous-section 2. Pluralité de causes. Responsabilité pour le tout

Art. 5.164. Faute commune

Si une faute commune commise par plusieurs personnes est la cause d'un même dommage, chacune d'elles est solidairement responsable de ce dommage.

Art. 5.165. Faits générateurs de responsabilité concurrents

Si plusieurs fautes ou autres faits générateurs de responsabilité distincts dont doivent répondre des personnes différentes sont la cause d'un même dommage, ces personnes sont responsables *in solidum*.

Art. 5.166. Aide et incitation

Quiconque apporte son aide ou incite un autre à commettre une faute, est coresponsable *in solidum* du dommage causé par cette faute.

Art. 5.167. Faute collective

Lorsque plusieurs personnes participent à une même activité fautive qui est la cause d'un dommage, ces personnes sont responsables *in solidum*, même si l'on ne peut pas identifier celle qui a causé le dommage.

Sous-section 3. Pluralité de causes. Responsabilité proportionnelle

Art. 5.168. Perte d'une chance

Si un fait générateur de responsabilité est une cause probable du dommage, alors que sans ce fait il y aurait eu une chance réelle que le dommage ne se produise pas, elle a droit à réparation de son dommage en proportion de la probabilité que le dommage ait été causé par ce fait.

Art. 5.169. Faits distincts. Incertitude concernant l'identité de celui qui est à l'origine du dommage

Indien meerdere personen door afzonderlijke maar vergelijkbare activiteiten die tot aansprakelijkheid kunnen leiden de benadeelde hebben blootgesteld aan het risico op de schade die zich heeft voorgedaan en niet vaststaat welke van deze activiteiten de schade heeft veroorzaakt, is elk van deze personen aansprakelijk in verhouding tot de waarschijnlijkheid dat de schade werd veroorzaakt door hun activiteit. Zij zijn niet aansprakelijk indien zij aantonen de schade niet te hebben veroorzaakt.

Lorsque deux ou plusieurs personnes exerçant des activités comparables susceptibles d'engager leur responsabilité ont exposé la personne lésée à un risque de survenance du dommage qui s'est réalisé et qu'il est impossible de démontrer laquelle de ces activités a causé le dommage, chacune de ces personnes est responsable en proportion de la probabilité que le dommage ait été causé par son activité. Toutefois, elles ne sont pas responsables si elles démontrent qu'elles n'ont pas causé le dommage.

Art. 5.170. Fout van de benadeelde

§ 1. Indien een fout van de benadeelde of van een van de personen voor wie hij aansprakelijk is een van de oorzaken van de schade is, wordt de schadevergoeding verminderd in de mate waarin deze fout heeft bijgedragen tot het ontstaan van de schade.

§ 2. De aansprakelijkheid wordt niet verminderd indien de schade het gevolg is van een opzettelijke fout van de aansprakelijke.

§ 3. De benadeelde heeft geen recht op schadevergoeding indien de schade het gevolg is van zijn eigen opzettelijke fout.

§ 4. Het recht op schadevergoeding wordt niet verminderd of uitgesloten wanneer de benadeelde minder dan 14 jaar is.

Art. 5.170. Faute de la personne lésée

§ 1er. Si la faute de la personne lésée ou d'une personne dont elle répond est une des causes du dommage, l'indemnité est réduite dans la mesure où cette faute a elle-même contribué à la survenance du dommage.

§ 2. L'indemnité n'est pas réduite lorsque le dommage a été causé par la faute intentionnelle du responsable.

§ 3. La personne lésée n'a pas droit à réparation si le dommage subi a été causé par sa propre faute intentionnelle.

§ 4. Le droit à réparation n'est ni limité ni exclu quand la personne lésée a moins de quatorze ans.

Afdeling 4. Schade

Art. 5.171. Aantasting van een juridisch beschermd belang

Schade is vergoedbaar wanneer zij het gevolg is van de aantasting van een juridisch beschermd belang.

Schade die haar oorsprong vindt in een onwettig feit dat aan de benadeelde kan worden aangerekend, wordt niet vergoed.

Art. 5.172. Aantasting van een persoonlijk of collectief belang

Section 4. Dommage

Art. 5.171. Atteinte à un intérêt juridiquement protégé

Un dommage est réparable s'il résulte d'une atteinte à un intérêt juridiquement protégé.

Le dommage qui résulte d'un fait illicite imputable à la personne lésée n'est pas réparable.

Art. 5.172. Atteinte à un intérêt personnel ou collectif

De schade moet het gevolg zijn van de aantasting van een persoonlijk belang.

De aantasting van collectieve belangen is vergoedbaar in de gevallen en onder de voorwaarden bepaald bij de wet.

Art. 5.173. Zekere schade

Enkel zekere schade is vergoedbaar.

Toekomstige schade is vergoedbaar indien zij het zekere gevolg is van de actuele aantasting van een belang of de ontwikkeling van schade die zich reeds heeft voorgedaan.

Art. 5.174. Patrimoniale en extrapatrimoniale schade

Patrimoniale schade omvat elke economische weerslag van de aantasting. Zij betreft zowel het verlies en de kosten als de winstderving en de waardevermindering.

Extrapatrimoniale schade omvat elke niet-economische weerslag van de aantasting.

Art. 5.175. Schade bij terugslag

Schade bij terugslag is een eigen schade die een persoon lijdt ten gevolge van een voorafgaande aantasting van het belang van een andere persoon met wie de eerste een juridische of feitelijke band heeft.

Het recht op vergoeding van de benadeelde die bij terugslag schade lijdt is onderworpen aan dezelfde beperkingen als het recht van de benadeelde zelf, ongeacht of deze overleden is of niet.

Art. 5.176. Preventiekosten

De kosten van redelijke maatregelen om dreigende schade of de verergering van schade te voorkomen, vallen ten laste van de aansprakelijke of, van degene die aansprakelijk zou zijn geweest indien de schade zich zou hebben voorgedaan

Le dommage doit résulter de l’atteinte à un intérêt personnel.

L’atteinte à un intérêt collectif est réparable dans les cas et conditions déterminées par la loi.

Art. 5.173. Dommage certain

Seul le dommage certain est réparable.

Le dommage futur est réparable s’il est la conséquence certaine d'une atteinte actuelle à un intérêt ou le prolongement d’un dommage déjà survenu.

Art. 5.174. Préjudices patrimoniaux et extrapatrimoniaux

Les dommages patrimoniaux comprennent toutes les répercussions économiques de l’atteinte. Ils incluent les pertes et les dépenses ainsi que le manque à gagner et la réduction de valeur.

Les dommages extrapatrimoniaux comprennent toutes les répercussions non-économiques de l’atteinte.

Art. 5.175. Préjudice par ricochet

Le préjudice par ricochet est un préjudice propre subi par une personne, résultant d’une atteinte portée préalablement à l’intérêt d’une autre personne avec laquelle la première a un lien de droit ou de fait.

Le droit à réparation de la personne lésée par ricochet est soumis aux mêmes limites que les droits de la victime directe, que celle-ci ait ou non survécu.

Art. 5.176. Coût des mesures de prévention

Le coût des mesures raisonnables prises en vue de prévenir la réalisation d’un dommage imminent ou d’éviter l’aggravation du dommage, est supporté par le responsable ou par celui qui aurait été considéré comme responsable si le dommage s’était réalisé.

Art. 5.177. Bijzondere kwetsbaarheid van de benadeelde

De bijzondere kwetsbaarheid van de benadeelde die een van de oorzaken is van de schade, vermindert zijn recht op schadevergoeding niet.

Art. 5.177. Vulnérabilité particulière de la personne lésée

La vulnérabilité particulière de la personne lésée qui est une des causes du dommage, n'a pas pour effet de réduire son droit à réparation.

Art. 5.178. Vooraf bestaande toestand van de benadeelde

Indien een tot aansprakelijkheid leidende gebeurtenis tot gevolg heeft dat schade vroeger optreedt dan het geval zou geweest zijn zonder deze gebeurtenis, wordt enkel de schade die bestaat uit het vervroegd optreden, vergoed.

Indien de benadeelde reeds voorafgaand aan de tot aansprakelijkheid leidende gebeurtenis schade heeft geleden of een beperking vertoonde, wordt enkel de nieuwe schade of de verergering van de bestaande schade vergoed.

Art. 5.178. Etat antérieur de la personne lésée

Si le fait générateur de la responsabilité a eu pour conséquence d'anticiper la survenance d'un dommage qui serait survenu même sans ce fait, seul le dommage qui résulte de cette anticipation est réparé.

Si la personne lésée avait déjà subi un dommage ou souffrait déjà d'une incapacité avant le fait générateur de responsabilité, seul le dommage nouveau ou l'aggravation du dommage déjà existant doit être réparé.

Afdeling 5. Gevolgen van aansprakelijkheid

Art. 5.179. Integraal herstel

De schade wordt integraal hersteld, rekening houdend met de concrete toestand van de benadeelde.

Art. 5.180. Herstel van de patrimoniale schade

§ 1. Het herstel van de patrimoniale schade strekt ertoe de benadeelde te plaatsen in de toestand waarin hij zich zou bevonden hebben indien de tot aansprakelijkheid leidende gebeurtenis zich niet zou hebben voorgedaan.

Dit herstel vindt plaats in natura of door schadevergoeding.

§ 2. Wanneer de benadeelde dit vordert wordt herstel in natura toegekend, tenzij dit onmogelijk is, rechtsmisbruik uitmaakt, de uitoefening van dwang op de persoon van de aansprakelijke vereist of in strijd is met de menselijke waardigheid.

Het herstel in natura strekt ertoe om de schadelijke gevolgen van een tot

Section 5. Conséquences de la responsabilité

Art. 5.179. Réparation intégrale

Les dommages sont réparés intégralement en tenant compte de la situation concrète de la personne lésée.

Art. 5.180. Réparation des dommages patrimoniaux

§ 1er. La réparation des dommages patrimoniaux tend à placer la personne lésée dans la situation où elle se serait trouvée si le fait générateur de responsabilité n'était pas survenu.

La réparation a lieu en nature ou sous forme de dommages et intérêts.

§ 2. Si la personne lésée la demande, la réparation en nature est accordée, sauf si elle est impossible, si elle constitue un abus de droit, si elle requiert le recours à la contrainte sur la personne du débiteur ou si elle est contraire à la dignité humaine.

La réparation en nature tend à supprimer concrètement les conséquences

aansprakelijkheid leidende gebeurtenis in werkelijkheid ongedaan te maken.

dommageables du fait générateur de responsabilité.

De rechter kan hiertoe een wijzing brengen aan de rechtstoestand van partijen of maatregelen bevelen uit te voeren door of op de kosten van de aansprakelijke en kan de benadeelde machtigen zich hiervoor in de plaatst te stellen van de aansprakelijke.

A cet effet, le juge peut modifier la situation juridique des parties ou ordonner que des mesures soient prises par le responsable lui-même ou à ses propres frais. La personne lésée peut aussi se faire autoriser à prendre ces mesures en lieu et place du responsable.

De benadeelde kan een aanbod van de aansprakelijke om deze maatregelen zelf te nemen weigeren indien hij hiervoor gegronde redenen heeft.

La personne lésée peut refuser une offre du responsable de prendre lui-même ces mesures si elle peut se prévaloir de justes motifs.

§ 3. De verschillende wijzen van herstel kunnen mekaar aanvullen indien dit nodig is om het integraal herstel van de schade te verzekeren.

§ 3. Les différentes formes de réparation peuvent se compléter si cela est nécessaire pour assurer la réparation intégrale du dommage.

Art. 5.181. Herstel van extrapatrimoniale schade

Art. 5.181. Réparation des dommages extrapatrimoniaux

Het herstel van extrapatrimoniale schade heeft tot doel de benadeelde billijk en passend te vergoeden voor de pijn, het leed en andere stoornissen die hij heeft ondergaan.

La réparation des dommages extrapatrimoniaux vise à accorder à la personne lésée une juste et adéquate compensation des douleurs, souffrances et autres troubles subis par la personne lésée.

Art. 5.182. Verbod of bevel

Art. 5.182. Interdiction ou injonction

Onverminderd het recht op herstel van de schade, kan de rechter aan iemand die op foutieve wijze schade dreigt te berokkenen redelijke maatregelen opleggen om deze te voorkomen.

Sans préjudice du droit à la réparation du dommage, le juge peut ordonner à toute personne qui risque par sa faute de causer un dommage de prendre les mesures raisonnables afin de prévenir celui-ci.

Art. 5.183. Schadevergoeding. Globaal bedrag of periodieke betalingen

Art. 5.183. Dommages et intérêts. Somme globale ou payements périodiques

Schadevergoeding wordt toegekend onder de vorm van een globaal bedrag of van periodieke betalingen naargelang dit passend is, rekening houdend met, onder meer, de toestand van de partijen en de belangen van de benadeelde.

Les dommages et intérêts sont alloués sous la forme d’une somme globale ou de paiements périodiques selon ce qui convient, eu égard notamment à la situation des parties et aux intérêts de la personne lésée.

Art. 5.184. Ogenblik van de bepaling van de schade

Art. 5.184. Moment de l’évaluation du dommage

De schade wordt bepaald naar de datum die het tijdstip van het effectieve schadeherstel zo dicht mogelijk benadert.

Le dommage est évalué à la date la plus proche du moment où il sera effectivement réparé.

Art. 5.185. Voordeelstoerekening

Art. 5.185. Imputation des avantages

De voordelen die de benadeelde niet zou hebben ontvangen zonder het schadegeval en die strekken tot vergoeding van de door de aansprakelijke veroorzaakte schade, worden toegerekend op de schadevergoeding. Dit geldt eveneens voor de uitbetaling van een overlevingspensioen ingevolge het door de aansprakelijke veroorzaakte overlijden.

Les avantages que la personne lésée n'auraient pas reçus en l'absence du fait générateur de responsabilité et qui ont pour objet de réparer le dommage causé par le responsable sont imputés sur le montant de l'indemnité. Ceci vaut également pour le payement d'une pension de survie versée à la suite du décès causé par le responsable.

Voordelen toegekend met het oogmerk om de benadeelde te begiftigen, worden niet toegerekend op de schadevergoeding.

Les avantages accordés en vue de gratifier la personne lésée ne sont pas imputés sur le montant de l'indemnité.

Art. 5.186. Afzonderlijke bepaling van de schadeposten

Art. 5.186. Evaluation distincte des préjudices

Onverminderd het derde lid bepaalt de rechter afzonderlijk elke schadepost waarvoor hij vergoeding toekent.

Sans préjudice de l'alinéa 3, le juge évalue distinctement chacun des dommages dont il accorde réparation.

De rechter kan de omvang van de schade schatten wanneer het vaststellen van het juiste bedrag te moeilijk of te kostelijk is.

Le juge peut procéder à une estimation du dommage lorsqu'il serait trop difficile ou trop coûteux d'en établir le montant exact.

De rechter kan enkel een naar billijkheid vastgestelde schadevergoeding toekennen wanneer het onmogelijk is de schade op een meer precieze manier te bepalen.

Le juge ne peut accorder une indemnité en équité que lorsqu'il est impossible de d'évaluer le dommage de manière plus précise.

Art. 5.187. Verergering van de schade

Art. 5.187. Aggravation des préjudices

Wanneer de benadeelde bewijst dat hij nieuwe schade heeft geleden in oorzakelijk verband met het schadeverwekkend feit of dat zijn schade onvoorzienbaar is verergerd, kan hij een aanvullende schadevergoeding verkrijgen, in voorkomend geval door het instellen van een nieuwe vordering.

Si la personne lésée établit qu'elle subit un nouveau préjudice en relation causale avec le fait dommageable ou que son dommage s'est aggravé de manière imprévue, elle peut obtenir une réparation complémentaire, le cas échéant par l'introduction d'une action nouvelle.

Evenwel kan de benadeelde geldig afstand doen van zijn rechten, behalve in geval van een aantasting van zijn fysieke integriteit.

La personne lésée peut néanmoins valablement renoncer à ses droits, sauf lorsque le dommage résulte d'une atteinte à son intégrité physique.

Art. 5.188. Vrije beschikking over de schadevergoeding

Art. 5.188. Libre disposition des indemnités

Het bedrag van de schadevergoeding is niet afhankelijk van het gebruik dat de benadeelde ervan zal maken. Deze beschikt vrij over de schadevergoeding.

Le montant de l'indemnité ne peut varier en fonction de l'usage qu'en fera la personne lésée. Elle dispose librement de cette indemnité.

Afdeling 6. Regresvorderingen

Section 6. Actions en remboursement

Art. 5.189. Onder medeaansprakelijken

Art. 5.189. Entre coresponsables

Tenzij anders volgt uit de wet of een contract, gelden de volgende regels voor regresvorderingen onder medeaansprakelijken.

A moins que le contraire ne résulte de la loi ou d'un contrat, les règles suivantes sont applicables aux actions en remboursement entre coresponsables.

Wanneer meerdere personen tot vergoeding gehouden zijn op grond van een uit dit hoofdstuk voortvloeiende aansprakelijkheid, kan degene die de benadeelde vergoed heeft tegen de andere aansprakelijken regres uitoefenen in de mate waarmee het feit waarop de aansprakelijkheid van deze laatsten berust heeft bijgedragen aan het ontstaan van de schade.

Lorsque plusieurs personnes sont tenues à réparation sur le fondement d'une responsabilité résultant du présent chapitre, celui qui a indemnisé la personne lésée peut exercer un recours contre les autres responsables dans la mesure de l'incidence du fait générateur de responsabilité imputable à ceux-ci sur la survenance du dommage.

Wie aansprakelijk is op grond van een fout begaan met het opzet schade te veroorzaken kan geen regres uitoefenen tegen mede-aansprakelijken die niet met hetzelfde opzet hebben gehandeld.

Celui qui est responsable sur le fondement d'une faute qui a été commise avec l'intention de causer un dommage ne peut pas exercer un recours contre un coresponsable qui n'a pas agi avec la même intention.

Wie foutloos aansprakelijk is, kan voor de gehele vergoeding waartoe hij gehouden is regres uitoefenen tegen degene door wiens fout de voorwaarden voor deze aansprakelijkheid vervuld zijn.

Celui qui est responsable sans faute peut exercer un recours pour l'intégralité de l'indemnité à laquelle il est tenu contre celui qui, par sa faute, a permis la réunion des conditions de cette responsabilité.

Afdeling 7. Bijzondere aansprakelijkheidsregimes

Section 7. Régimes particuliers de responsabilité

Onderafdeling 1. Foutloze aansprakelijkheid voor bijzonder gevaarlijke activiteiten

Sous-section 1ère. Responsabilité sans faute pour activités particulièrement dangereuses

Art. 5.190. Beginsel

Art. 5.190. Principe

Onder voorbehoud van de bijzondere wetgeving die de aansprakelijkheid voor bepaalde risico's op exclusieve wijze regelt, is de exploitant van een professionele activiteit die een specifiek en ernstig gevaar oplevert aansprakelijk voor de schade veroorzaakt door deze activiteit indien dit gevaar zich realiseert.

Sous réserve des législations particulières régissant de manière exclusive la responsabilité relative à un risque déterminé, l'exploitant d'une activité professionnelle qui présente un danger grave et spécifique est tenu de réparer le dommage causé par cette activité, lorsque ce danger se réalise.

Art. 5.191. Exploitant

Exploitant is de persoon die de macht van leiding en controle over de activiteit heeft.

Art. 5.191. Exploitant

L'exploitant est la personne qui dispose du pouvoir de direction et de contrôle de l'activité.

Art. 5.192. Specifiek en ernstig gevaar

Er is een specifiek en ernstig gevaar wanneer er een aanzienlijke mogelijkheid bestaat dat schade van grote omvang optreedt.

Art. 5.192. Danger grave et spécifique

Constitue un danger grave et spécifique, la potentialité élevée qu'un dommage de grande ampleur se réalise.

Art. 5.193. Lijst van betrokkene activiteiten

De Koning stelt de lijst vast van de activiteiten waarop deze onderafdeling van toepassing is.

Art. 5.193. Liste des activités concernées

Le Roi établit la liste des activités auxquelles la présente sous-section s'applique.

Art. 5.194. Vermoeden van oorzakelijk verband

Indien de benadeelde het oorzakelijk verband tussen de professionele activiteit die een specifiek en ernstig gevaar oplevert en de schade aannemelijk maakt, wordt vermoed dat de schade veroorzaakt is door deze activiteit. De exploitant kan het tegenbewijs leveren.

Art. 5.194. Présomption de causalité

Lorsque la personne lésée établit la vraisemblance du lien causal entre l'activité professionnelle qui présente un danger spécifique de nature grave et le dommage, il est présumé que le dommage a été causé par cette activité. L'exploitant peut en apporter la preuve contraire.

Art. 5.195. Gronden van uitsluiting van aansprakelijkheid

De exploitant is niet aansprakelijk wanneer hij bewijst dat de schade veroorzaakt werd door een opzettelijke fout van de benadeelde of van een derde, een daad van terrorisme, een oorlogshandeling of een natuurramp, hoewel de aangepaste veiligheidsmaatregelen waren genomen.

Art. 5.195. Causes d'exonération de la responsabilité

L'exploitant n'est pas responsable s'il prouve que le dommage a été causé par la faute intentionnelle de la personne lésée ou d'un tiers, un acte de terrorisme, un acte de guerre ou une catastrophe naturelle, pour autant que les mesures de sécurité adaptées aient été prises.

Art. 5.196. Vergoedbare schade

Enkel schade die volgt uit een aantasting van het leven of de fysieke integriteit van een persoon wordt vergoed.

De Koning kan bepalen dat de schade waarvoor de exploitant aansprakelijk is, beperkt is tot een bepaald bedrag.

Art. 5.196. Dommage réparable

Est seul réparable, le dommage qui résulte d'une atteinte à la vie ou à l'intégrité physique d'une personne.

Le Roi peut établir un montant maximal d'indemnisation à concurrence duquel la responsabilité de l'exploitant peut être engagée.

Onderafdeling 2. Aansprakelijkheid voor producten

Sous-section 2. Responsabilité du fait des produits

Art. 5.197. Beginsel

De producent is aansprakelijk voor de schade veroorzaakt door een gebrek in zijn product.

Art. 5.197. Principe

Le producteur est responsable du dommage causé par un défaut de son produit.

Art. 5.198. Product

Onder "product" wordt verstaan elk lichamelijk roerend goed, ook indien het een bestanddeel vormt van een ander roerend of onroerend goed, of indien het door bestemming onroerend is geworden.

Onder product wordt ook elektriciteit verstaan.

Art. 5.198. Produit

On entend par « produit » tout bien meuble corporel, même incorporé à un autre bien meuble ou immeuble, ou devenu immeuble par destination.

L'électricité est considérée comme un produit.

Art. 5.199. Producent

Onder "producent" wordt verstaan de fabrikant van een eindproduct, de fabrikant van een onderdeel van een eindproduct, de fabrikant of de producent van een grondstof, alsmede eenieder die zich als fabrikant of producent aandient door zijn naam, zijn merk of een ander herkenningsteken op het product aan te brengen.

Art. 5.199. Producteur

On entend par « producteur » le fabricant d'un produit fini, le fabricant d'une partie composante d'un produit fini ou le producteur d'une matière première, et toute personne qui se présente comme fabricant ou producteur en apposant sur le produit son nom, sa marque ou un autre signe distinctif.

Art. 5.200. Andere als producent beschouwde personen

§ 1. Onverminderd de aansprakelijkheid van de producent, wordt eenieder die, in het kader van zijn economische werkzaamheden, een product in de Europese Unie invoert, met het oogmerk het te verkopen of het gebruik ervan aan derden over te dragen, als producent beschouwd; zijn aansprakelijkheid is dezelfde als die van de producent.

§ 2. De leverancier van het product dat de schade heeft veroorzaakt, wordt als producent beschouwd wanneer:

1° ingeval het product vervaardigd is op het grondgebied van een Lidstaat van de Europese Unie, niet kan worden vastgesteld wie de producent van het product is, tenzij de leverancier binnen een redelijke termijn aan de benadeelde de identiteit meedeelt van de producent of van degene die hem het product heeft geleverd;

Art. 5.200. Autres personnes considérées comme producteur

§ 1er. Sans préjudice de la responsabilité du producteur, toute personne qui, dans le cadre de son activité économique, importe dans l'Union européenne un produit dans le but de le vendre ou d'en transférer l'usage à un tiers, est considérée comme producteur de celui-ci et est responsable au même titre que le producteur.

§ 2. Le fournisseur du produit ayant causé le dommage est considéré comme producteur lorsque :

1° dans le cas d'un produit fabriqué sur le territoire d'un État membre de l'Union européenne, le producteur ne peut être identifié, à moins que le fournisseur n'indique à la personne lésée, dans un délai raisonnable, l'identité du producteur ou de celui qui lui a fourni le produit ;

2° ingeval het product ingevoerd is in de Europese Unie, niet kan worden vastgesteld wie de invoerder van het product is, ook al is de naam van de producent aangegeven, tenzij de leverancier binnen een redelijke termijn aan de benadeelde de identiteit meedeelt van de invoerder of van degene die hem het product heeft geleverd.

2° dans le cas d'un produit importé dans l'Union européenne, l'importateur ne peut être identifié, même si le nom du producteur est indiqué, à moins que le fournisseur n'indique à la personne lésée, dans un délai raisonnable, l'identité de l'importateur ou de celui qui lui a fourni le produit.

Art. 5.201. Gebrekkig product

Een product is gebrekkig wanneer het niet de veiligheid biedt die men gerechtigd is te verwachten, alle omstandigheden in aanmerking genomen, met name:

a) de presentatie van het product;

b) het normaal of redelijkerwijze voorzienbaar gebruik van het product;

c) het tijdstip waarop het product in het verkeer is gebracht.

Een product mag niet als gebrekkig worden beschouwd uitsluitend omdat er nadien een beter product in het verkeer is gebracht.

Art. 5.201. Produit défectueux

Un produit est défectueux lorsqu'il n'offre pas la sécurité à laquelle on peut légitimement s'attendre compte tenu de toutes les circonstances et notamment :

a) de la présentation du produit ;

b) de l'usage normal ou raisonnablement prévisible du produit ;

c) du moment auquel le produit a été mis en circulation.

Un produit ne peut être considéré comme défectueux par le seul fait qu'un produit plus perfectionné a été mis en circulation ultérieurement.

Art. 5.202. In het verkeer brenging

Onder "in het verkeer brengen" wordt, in de zin van deze onderafdeling, verstaan de eerste daad waaruit de bedoeling van de producent blijkt om aan het product de bestemming te verlenen die hij aan dat product geeft door overdracht aan derden of door gebruik ten behoeve van laatstgenoemden.

Art. 5.202. Mise en circulation

Au sens de la présente sous-section, on entend par « mise en circulation » le premier acte matérialisant l'intention du producteur de donner au produit l'affectation à laquelle il le destine par transfert à un tiers ou utilisation au profit de celui-ci.

Art. 5.203. Bewijslast

Het bewijs van de schade, van het gebrek en van het oorzakelijk verband tussen het gebrek en de schade moet door de benadeelde worden geleverd.

Art. 5.203. Charge de la preuve

La preuve du défaut, du dommage et du lien de causalité entre le défaut et le dommage incombe à la personne lésée.

Art. 5.204. Gronden van uitsluiting van aansprakelijkheid

De producent is uit hoofde van deze onderafdeling aansprakelijk, tenzij hij bewijst:

Art. 5.204. Causes d'exonération de la responsabilité

Le producteur n'est pas responsable en application de la présente sous-section s'il prouve :

a) dat hij het product niet in het verkeer heeft gebracht;

b) dat het, gelet op de omstandigheden, aannemelijk is dat het gebrek dat de schade heeft veroorzaakt, niet bestond op het tijdstip waarop hij het product in het verkeer heeft gebracht, dan wel dat het gebrek later is ontstaan;

c) dat het product noch voor de verkoop of voor enige andere vorm van verspreiding met een economisch doel van de producent is vervaardigd, noch vervaardigd of verspreid in het kader van de uitoefening van zijn beroep;

d) dat het gebrek een gevolg is van het feit dat het product in overeenstemming is met dwingende overheidsvoorschriften;

e) dat het op grond van de stand van de wetenschappelijke en technische kennis op het tijdstip waarop hij het product in het verkeer bracht, onmogelijk was het bestaan van het gebrek te ontdekken;

f) dat, wat de producent van een onderdeel of de producent van een grondstof betreft, het gebrek te wijten is aan het ontwerp van het product waarvan het onderdeel of de grondstof een bestanddeel vormt, dan wel aan de onderrichtingen die door de producent van dat product zijn verstrekt.

Art. 5.205. Hoofdelijke aansprakelijkheid

Indien uit hoofde van deze onderafdeling verscheidene personen aansprakelijk zijn voor dezelfde schade, is elk van hen, onverminderd het regresrecht, hoofdelijk aansprakelijk.

Art. 5.206. Beperkingsbedingen

§ 1. De aansprakelijkheid van de producent kan ten aanzien van de benadeelde niet worden uitgesloten of beperkt bij contract.

a) qu'il n'avait pas mis le produit en circulation ;

b) que, compte tenu des circonstances, il y a lieu d'estimer que le défaut ayant causé le dommage n’existait pas au moment où le produit a été mis en circulation par lui ou que ce défaut est né postérieurement ;

c) que le produit n’a été ni fabriqué pour la vente ou pour toute autre forme de distribution dans un but économique du producteur, ni fabriqué ou distribué dans le cadre de son activité professionnelle ;

d) que le défaut est dû à la conformité du produit avec des règles impératives émanant des pouvoirs publics ;

e) que l'état des connaissances scientifiques et techniques au moment de la mise en circulation du produit par lui ne permettait pas de déceler l'existence du défaut ;

f) s'agissant du producteur d'une partie composante ou du producteur d'une matière première, que le défaut est imputable à la conception du produit dans lequel la partie composante ou la matière première a été incorporée ou aux instructions données par le producteur de ce produit.

Art. 5.205. Responsabilité solidaire

Lorsqu’en application de la présente sous-section, plusieurs personnes sont responsables du même dommage, leur responsabilité est solidaire, sans préjudice des droits de recours.

Art. 5.206. Clauses limitatives de responsabilité

§ 1er. La responsabilité du producteur ne peut être limitée ou écartée à l'égard de la personne lésée par une clause limitative ou exonératoire de responsabilité.

§ 2. Zij kan worden uitgesloten of beperkt wanneer de schade wordt veroorzaakt, zowel door een gebrek in het product, als door schuld van de benadeelde of van een persoon voor wie de benadeelde verantwoordelijk is.

Onverminderd het regresrecht, wordt de aansprakelijkheid ten aanzien van de benadeelde niet uitgesloten of beperkt wanneer de schade wordt veroorzaakt, zowel door een gebrek in het product, als door toedoen van derden.

Art. 5.207. Vergoedbare schade

§ 1. De schadeloosstelling die uit hoofde van deze onderafdeling kan worden bekomen, dekt de schade toegebracht aan personen, met inbegrip van morele schade en, onder voorbehoud van de hierna volgende bepalingen, de schade toegebracht aan goederen.

§ 2. Schade toegebracht aan goederen levert alleen grond tot schadeloosstelling op indien de goederen gewoonlijk bestemd zijn voor gebruik of verbruik in de privésfeer en door de benadeelde hoofdzakelijk zijn gebruikt voor gebruik of verbruik in de privésfeer.

Schade toegebracht aan het gebrekkig product levert geen grond tot schadeloosstelling op.

Schadeloosstelling voor schade toegebracht aan goederen is slechts verschuldigd onder aftrek van een franchise van 500 EUR.

§ 3. De Koning kan het in paragraaf 2 bepaalde bedrag wijzigen teneinde het in overeenstemming te brengen met de besluiten die de Raad heeft vastgesteld met toepassing van artikel 18.2, van de richtlijn 85/374/EEG van 25 juli 1985 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der Lidstaten inzake de aansprakelijkheid voor producten met gebreken.

Art. 5.208. Verval- en verjaringstermijnen

§ 2. Elle peut être limitée ou écartée lorsque le dommage est causé conjointement par un défaut du produit et par la faute de la personne lésée ou d'une personne dont la personne lésée est responsable.

Sans préjudice des droits de recours, elle n'est pas limitée ou écartée à l'égard de la personne lésée lorsque le dommage est causé conjointement par un défaut du produit et par l'intervention d'un tiers.

Art. 5.207. Dommage réparable

§ 1er. L'indemnisation qui peut être obtenue en application de la présente sous-section couvre les dommages causés aux personnes, y compris les dommages moraux et, sous réserve des dispositions qui suivent, les dommages causés aux biens.

§ 2. Les dommages causés aux biens ne donnent lieu à indemnisation que s'ils concernent des biens qui sont d'un type normalement destiné à l'usage ou à la consommation privés et ont été utilisés par la personne lésée principalement pour son usage ou sa consommation privés.

Les dommages causés au produit défectueux lui-même ne donnent pas lieu à indemnisation.

L'indemnisation des dommages causés aux biens n'est due que sous déduction d'une franchise de 500 EUR.

§ 3. Le Roi peut modifier le montant prévu au paragraphe 2 afin de le rendre conforme aux décisions prises par le Conseil, en application de l'article 18.2, de la directive 85/374/CEE du 25 juillet 1985 relative au rapprochement des dispositions des Etats membres en matière de responsabilité du fait des produits défectueux.

Art. 5.208. Délais de déchéance et de prescription

§ 1. Onverminderd artikel 2277*ter* het Burgerlijk Wetboek vervalt het recht van de benadeelde om van de producent schadevergoeding te bekomen uit hoofde van deze onderafdeling na een termijn van tien jaar, te rekenen van de dag waarop deze het product in het verkeer heeft gebracht, tenzij de benadeelde gedurende die periode op grond van deze onderafdeling een gerechtelijke procedure heeft ingesteld.

§ 1er. Sans préjudice de l'article 2277*ter* du Code civil, le droit de la personne lésée d'obtenir du producteur la réparation de son dommage sur le fondement de la présente sous-section s'éteint à l'expiration d'un délai de dix ans à compter de la date à laquelle celui-ci a mis le produit en circulation, à moins que durant cette période la personne lésée n'ait engagé une procédure judiciaire fondée sur la présente sous-section.

§ 2. Onverminderd artikel 2277*ter* van het Burgerlijk Wetboek, verjaart de rechtsvordering ingesteld op grond van deze onderafdeling door verloop van drie jaar, te rekenen van de dag waarop de benadeelde er redelijkerwijs kennis van had moeten hebben.

§ 2. Sans préjudice de l'article 2277*ter* du Code civil, l'action fondée sur la présente sous-section se prescrit par trois ans à compter du jour où la personne lésée aurait dû raisonnablement en avoir connaissance.

De bepalingen van het Burgerlijk Wetboek betreffende schorsing en stuiting van de verjaring zijn op die rechtsvorderingen van toepassing.

Les dispositions du Code civil relatives à l'interruption et à la suspension de la prescription sont applicables à cette action.

Art. 5.209. Samenloop met andere aansprakelijkheidsgronden

Art. 5.209. Concours avec d'autres fondements de responsabilité

Deze onderafdeling laat de rechten die de benadeelde ontleent aan het recht inzake contractuele of buitencontractuele aansprakelijkheid onverlet.

La présente sous-section ne porte pas préjudice aux droits dont la personne lésée peut se prévaloir par ailleurs au titre du droit de la responsabilité contractuelle ou extracontractuelle.

Art. 5.210. Samenloop met sociale zekerheidstelsels

Art. 5.210. Concours avec des régimes de sécurité sociale

Uitkeringsgerechtigden uit hoofde van een regeling inzake sociale zekerheid, arbeidsongevallenvergoeding of beroepsziektenverzekering blijven, ook met betrekking tot schadeloosstelling voor schade die door deze onderafdeling wordt gedekt, onderworpen aan de wettelijke bepalingen betreffende bedoelde regeling.

Les bénéficiaires d'un régime de sécurité sociale ou de réparation des accidents du travail ou des maladies professionnelles restent soumis, même pour l'indemnisation d'un dommage couvert par la présente sous-section, à la législation organisant ce régime.

In zoverre de schade niet wordt vergoed uit hoofde van een regeling bedoeld in het eerste lid, hebben die uitkeringsgerechtigden het recht, op grond van deze onderafdeling, schadevergoeding te vorderen, mits zij tegen de aansprakelijke persoon een vordering naar gemeen recht kunnen instellen.

Dans la mesure où ce dommage n'est pas réparé en application d'un des régimes visés à l'alinéa premier, et pour autant qu'une action de droit commun contre le responsable leur soit ouverte, ces bénéficiaires ont le droit de demander réparation de leur dommage conformément à la présente sous-section.

De personen of instellingen die, op grond van de in het eerste lid genoemde regelingen, uitkeringen hebben gedaan aan hen die schade hebben geleden welke door deze onderafdeling wordt gedekt, of aan hun rechtverkrijgenden, kunnen overeenkomstig deze onderafdeling tegen de producent het regresrecht uitoefenen dat hun door die regelingen wordt toegekend.

Les personnes ou organismes qui, en vertu des régimes visés à l'alinéa premier, ont fourni des prestations aux personnes lésées d'un dommage couvert par la présente sous-section ou à leurs ayants droit peuvent exercer contre le producteur, conformément à la présente sous-section, les droits de recours que leur confèrent ces régimes.

Art. 5.211. Kernenergie

Art. 5.211. Energie nucléaire

Deze onderafdeling is niet van toepassing op de vergoeding van schade gedekt door de wet van 22 juli 1985 betreffende de wettelijke aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie, alsmede door de ter uitvoering van die wet genomen besluiten.”.

La présente sous-section n'est pas applicable à la réparation des dommages couverts par la loi du 22 juillet 1985 sur la responsabilité civile dans le domaine de l'énergie nucléaire et par les arrêtés pris en exécution de celle-ci. ».

Hoofdstuk 3. Andere Wijzigingen

Chapitre 3. Autres modifications

Art. 3

In artikel 13, derde lid, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige produkten en andere door middel van leidingen, gewijzigd bij de wet van 29 april 1999, worden de volgende wijzigingen aangebracht :
1° de woorden “moet bovendien de schade vergoeden” worden door de woorden “is bovendien foutloos aansprakelijk voor de schade” vervangen;
2° het woord “voor” wordt tussen het woord “alsook” en de woorden “de schade” ingevoegd.

Art. 3

A l’article 13, alinéa 3, de la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations, modifié par la loi du 29 avril 1999, les modifications suivantes sont apportées :
1° les mots « tenu à réparation des » sont remplacés par les mots « responsable sans faute pour les » ;

2° les mots « ainsi qu'à l'indemnisation des » sont remplacés par les mots « ainsi que pour les ».

Art. 4

Artikel 18 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten wordt als volgt gewijzigd:

1° het eerste lid wordt vervangen door wat volgt:

“In geval de werknemer bij de uitvoering van zijn contract de werkgever of derden schade berokkent, is hij enkel aansprakelijk voor zijn opzettelijke en zware fout”.

2° het tweede lid wordt opgeheven.

Art. 4

A l’article 18 de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail, les modifications suivantes sont apportées :

1° l’alinéa 1er est remplacé par ce qui suit :

« En cas de dommages causés par le travailleur à l'employeur ou à des tiers dans l'exécution de son contrat, le travailleur n’engage sa responsabilité personnelle qu’en cas de faute intentionnelle ou de faute lourde. » ;

2° l’alinéa 2 est abrogé ;

3° in het vroegere derde lid dat tweede lid wordt, worden de woorden “bij het eerste en tweede lid “vervangen door “bij het eerste lid”.

Art. 5

Artikel 2 van de wet van 10 februari 2003 betreffende de aansprakelijkheid van en voor de personeelsleden in dienst van openbare besturen wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 2. In geval personeelsleden in dienst van openbare rechtspersonen wier toestand statutair geregeld is, bij de uitoefening van hun dienst schade berokkenen aan de openbare rechtspersoon of aan derden, zijn zij enkel aansprakelijk voor hun opzettelijke en zware fout.”.

Art. 6

In artikel 5, eerste lid, van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers, worden de woorden “Behalve in geval van bedrog, zware fout of eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomende lichte fout van de vrijwilliger, is deze, behalve als het om schade gaat die hij zichzelf toebrengt niet burgerlijk” vervangen door de woorden “Behalve in geval van opzettelijke of zware fout, is de vrijwilliger niet persoonlijk”.

Hoofdstuk 4. Opheffingsbepalingen

Art. 7

De wet van 25 februari 1991 betreffende de aansprakelijkheid voor produkten met gebreken wordt opgeheven.

Van Koningswege:
De Minister van Justitie,

3° dans l’ancien alinéa 3, devenant l’alinéa 2, les mots « aux alinéas 1er et 2 » sont remplacés par les mots « à l’alinéa 1er ».

Art. 5

L’article 2 de la loi du 10 février 2003 relative à la responsabilité des et pour les membres du personnel au service des personnes publiques est remplacé par ce qui suit :

« Art. 2. Le membre du personnel au service d'une personne publique, dont la situation est réglée statutairement, qui cause un dommage dans l'exercice de sa fonction à la personne publique ou à des tiers, n’engage sa responsabilité personnelle qu’en cas de faute intentionnelle ou de faute lourde. ».

Art. 6

Dans l’article 5, alinéa 1er, de la loi du 3 juillet 2005 relative aux droits des volontaires, remplacé par la loi du 19 juillet 2006, les mots « Sauf en cas de dol, de faute grave ou de faute légère présentant dans le chef du volontaire un caractère habituel plutôt qu'accidentel, celui-ci n'est pas, sauf s'il s'agit de dommages qu'il s'occasionne à lui-même, civilement » sont remplacés par les mots « Sauf en cas de faute intentionnelle ou de faute grave, le volontaire n’est pas personnellement ».

Chapitre 4. Dispositions abrogatoires

Art. 7

La loi du 25 février 1991 relative à la responsabilité du fait des produits défectueux est abrogée.

Par le Roi :
Le Ministre de la Justice,

Koen GEENS

28.03.2018

Inhoudstafel

Table des matières